

**ХАРКІВСЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ
ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Голова приймальної комісії
ОРИГІНАЛ
ПІДПИСАНО К.П. Вінченко
« 30 » березня 2021 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
для абітурієнтів
на основі повної загальної середньої освіти**

Розглянуто і схвалено
на засіданні циклової комісії
загальноосвітньої підготовки

Протокол №
від « 30 » березня 2021 р.

ОРИГІНАЛ
ПІДПИСАНО Т.В. Лавренко

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма випробування з української мови та літератури призначена особам, котрі вступають на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня фахового молодшого бакалавра на основі повної загальної середньої освіти.

Програму вступних випробувань з української мови та літератури складено з урахуванням змісту навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів та програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури (Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 № 696).

Вступні випробування з української мови і літератури проводяться у формі тестування.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Завдання, пропоновані абітурієнтам, складаються згідно таких зразків.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді – до кожного із завдань подано чотири або п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний.

Завдання на встановлення відповідності – до кожного завдання подано інформацію, позначену цифрами і буквами. Щоб виконати завдання, необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити «логічні пари»).

На виконання тестових завдань відводиться 120 хвилин.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь. Такі завдання будуть оцінені в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

Завдання на встановлення відповідності. Необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити "логічні пари"). Завдання вважається виконаним, якщо вступник правильно встановив відповідність. Такі завдання будуть оцінені в 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал за кожен правильно встановлену відповідність; 0 балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.

Вступні тестові завдання складено за зразком завдань ЗНО з української мови, розроблених Українським центром оцінювання якості освіти.

РОЗРАХУНОК БАЛІВ ЗА ШКАЛОЮ 100-200

Кількість тестових балів	Кількість рейтингових балів	Кількість тестових балів	Кількість рейтингових балів
7 і менше	Не склав	46	154
8	Не склав	47	156
9	Не склав	48	158
10	Не склав	49	160
11	Не склав	50	162
12	Не склав	51	164
13	Не склав	52	166
14	Не склав	53	168
15	Не склав	54	170
16	Не склав	55	171
17	Не склав	56	172
18	Не склав	57	173
19	100	58	174
20	102	59	175
21	104	60	176
22	106	61	177
23	108	62	178
24	110	63	179
25	112	64	180
26	114	65	181
27	116	66	182
28	118	67	183
29	120	68	184
30	122	69	185
31	124	70	186
32	126	71	187
33	128	72	188
34	130	73	180
35	132	74	190
36	134	75	191
37	136	76	192
38	138	77	193
39	140	78	194
40	142	79	195
41	144	80	196
42	146	81	197
43	148	82	198
44	150	83	199

ЗМІСТ ПРОГРАМИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ФОНЕТИКА І ГРАФІКА. ОРФОЕПІЯ І ОРФОГРАФІЯ

Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Подовжені звуки.

Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж.

Склад. Наголос.

Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення на письмі. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Чергування у — в, і — й.

Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

БУДОВА СЛОВА, СЛОВТВІР І ОРФОГРАФІЯ

Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.

Вимова і написання префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, прі. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів. Правопис складних і складноскорочених слів.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ І ФРАЗЕОЛОГІЯ.

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів. Синоніми, антоніми, омоніми.

Загальноживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова.

Застарілі слова. Неологізми.

Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

МОРФОЛОГІЯ І ОРФОГРАФІЯ

Поняття про самостійні та службові частини мови.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви.

Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників.

Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.

Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості і складні.

Відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.

Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Види дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на **-но, -то**.

Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники.

Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.

Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки. Написання часток **бо, но, то, от, таки**.

Не з різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

СИНТАКСИС І ПУНКТУАЦІЯ

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення.

Тире в неповних реченнях.

Однорідні члени речення. Узагальнююче слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення:

Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі). Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними.

Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

ВІДОМОСТІ ПРО МОВЛЕННЯ

Поняття про спілкування і мовлення. Ситуація спілкування: адресати (той, хто говорить чи пише) і адреса мовлення, мета й умови спілкування, повідомлення (висловлювання), його зміст і форма. Тема і основна думка висловлювання. Різновиди мовленнєвої діяльності: говоріння, писання, читання, слухання. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність. Мовленнєві помилки. Етика спілкування й етикет.

Поняття про текст. Поділ тексту на абзаци. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий і публіцистичний.

Поняття про типи мовлення: розповідь, опис, роздум.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основою вивчення літератури є робота над текстом художнього твору: його сприймання, інтерпретація й аналіз у єдності форми та змісту, а також засвоєння спеціальних історико-літературних відомостей і фактів і понять з теорії літератури.

На вступному випробуванні абітурієнти повинні знати:

- основні етапи українського і світового літературного процесу;
- зміст художніх творів, що ввійшли до переліку обов'язкових для текстуального вивчення;
- імена представників тієї чи іншої літературної доби;
- основні відомості про життя, творчість, літературну спадщину авторів творів, що ввійшли до переліку обов'язкових для текстуального вивчення;
- основні літературознавчі поняття (терміни), передбачені чинними шкільними програмами з української літератури;

На вступному випробуванні абітурієнт повинен уміти:

- визначити в запропонованих творах (уривках) художні засоби, знання яких передбачене програмою, і їхню роль у тексті;
- аналізувати літературний твір і давати йому власну оцінку;
- порівнювати літературні факти і явища;
- орієнтуватися в основних стильових тенденціях літератури того чи іншого історичного періоду;
- визначити найхарактерніші ознаки літературних напрямів і течій.

З теорії літератури абітурієнт повинен знати:

- родові, видові та жанрові особливості художньої літератури;
- тема, ідея, конфлікт, композиція, сюжет твору;
- літературний образ, портрет;
- гумор, іронія, сарказм, сатира, гротеск, бурлеск;
- епітет, метафора, порівняння, гіпербола, метонімія, антитеза, рефрен, алегорія;
- системи віршування, віршові розміри, рими, їх особливості.

Усна народна творчість

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових та родинно-побутових пісень.

Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то Хміль».

Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри», «За світ встали козаченьки»

Тематика, образи, зміст народних дум і балад.

«Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла»

Давня українська література

«Слово про похід Ігорів»

«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги)

Григорій Сковорода. «Delibertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та Шершень», афоризми

Література кінця XVIII — початку XX ст.

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка»

Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Кавказ», «Сон» («У всякого своя доля»), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт»

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада»

Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я»

Панас Мирний «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини)

Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля»

Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей»

Література XX ст.

Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo»

Василь Стефаник. «Камінний хрест»

Ольга Кобилянська. «Valse melancholique»
Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня»
Микола Вороний. «Блакитна Панна»
Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»
Павло Тичина. «О панно Інно», «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як
липа шелестить...»
Максим Рильський «У теплі дні збирання винограду...»
Микола Хвильовий. «Я (Романтика)»
Юрій Яновський. «Майстер корабля»
Володимир Сосюра. «Любіть Україну»
Валер'ян Підмогильний. «Місто»
Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом»
Микола Куліш. «Мина Мазайло»
Богдан-Ігор Антонич. «Різдво»
Олександр Довженко. «Зачарована Десна»
Андрій Малишко «Пісня про рушник»
Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина...», «Задивляюсь у
твої зіниці...», «Лебеді материнства»
Олесь Гончар. «Модри Камень»
Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном»
Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...»
Іван Драч. «Балада про соняшник»
Дмитро Павличко «Два кольори»
Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Маруся Чурай»

Твори українських письменників-емігрантів

Іван Багряний. «Тигролови»
Євген Маланюк. «Уривок з поеми»

Сучасний літературний процес

Загальний огляд, основні тенденції.
Постмодернізм як літературне явище.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О. М. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу закл. загальн. серед. освіти. – Київ: Грамота, 2018. – 236 с.
2. Авраменко О. М. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 11 класу закл. загальн. серед. освіти. – Київ: Грамота, 2019. – 208 с.
3. Авраменко О., Пахаренко В. Українська література (рівень стандарту): підручник для 10 класу закл. загальн. серед. освіти. – Київ: Грамота, 2018. – 256 с.
4. Авраменко О. М. Українська література (рівень стандарту): підручник для 11 класу закл. загальн. серед. освіти. – Київ: Грамота, 2019. – 256 с.
5. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. – Київ: Грамота, 2020. – 496 с.
6. Заболотний О. В., Заболотний В. В. Українська мова (рівень стандарту):
підручник для 10 класу закл. загальн. серед. освіти. – Київ: Генеза, 2018. – 192 с.
7. Тележкіна О. О. Українська мова. 10 клас (рівень стандарту). – Харків: Ранок, 2010. – 352 с.
8. Український правопис. – Харків: Право, 2019. – 292 с.
9. Шевчук С. В. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу закл. загальн. серед. освіти. – Київ; Ірпінь: Перун, 2018. – 256 с.
10. Юшук І. П. Українська мова: практикум з правопису української мови. Київ: Освіта, 2012. – 270 с.

Електронні ресурси

zno-kharkiv.org.ua

<http://osvita.ua/ukrainian/>

<http://eslovnyk.com/>